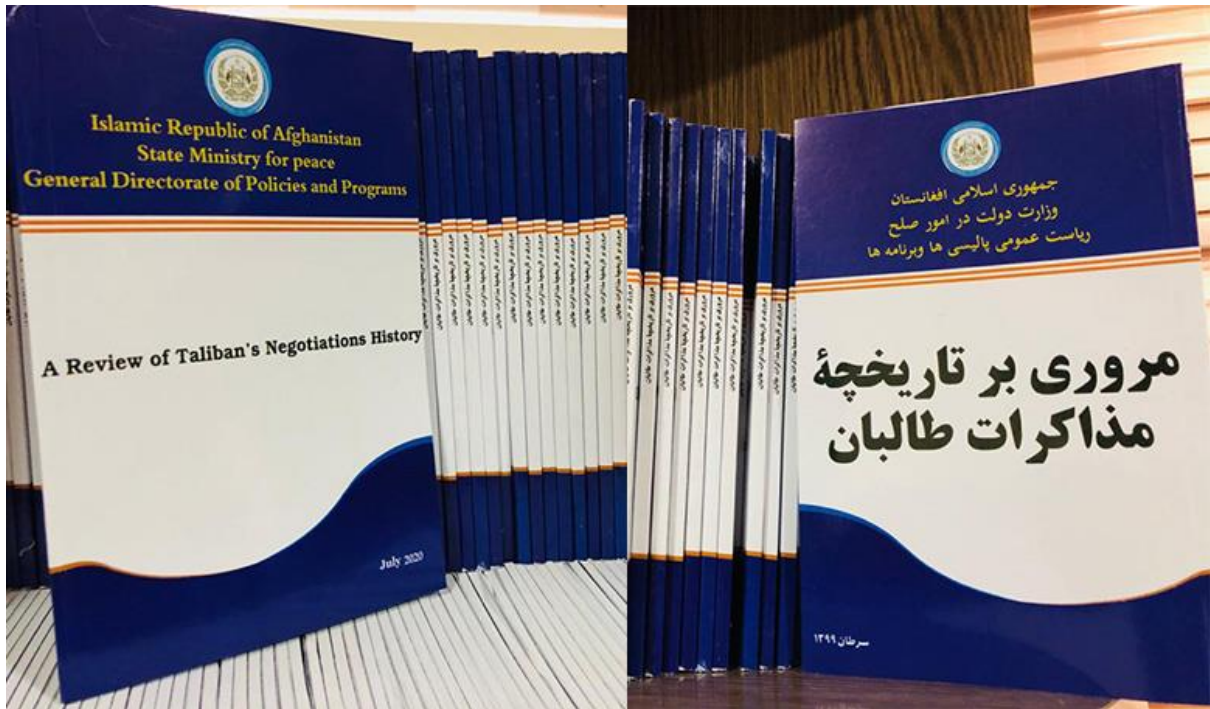

د کتاب معرفي

مروری بر تاریخچه مذاکرات طالبان

«مروری بر تاریخچه مذاکرات طالبان» کتاب یو څېړنیز کتاب دی چې د 1399 کال په چنګاښ میاشت کې د سولې په چارو کې د دولت وزارت د پالیسیو او پروګرامونو عمومي ریاست تدوین کړی. دغه کتاب په 92 (A5) پاڼو کې چاپ شوی او اووه څپرکي لري. په دغه کتاب کې له مقابلو اړخونو سره د طالبانو د مذاکراتو پر څرنگوالي او تاریخي سیر بحث شوی چې د هر څپرکي تفصیلات یې په لاندې ډول دي:

لومړی څپرکی د څېړنې کلیات، لنډیز، د مسئلې طرحه، د څېړنې موخه، مهمې کلمې، د څېړنې ډول او مخینه رانغاړي. په دغه څپرکي کې د څېړنې د مخینې او اړتیا په اړه تفصیلات وړاندې شوي او د څېړنې ډول یې هم تشریح کړی چې تحلیلي او توصیفي ډول دی او د کتابتوني اطلاعاتو د راټولولو په ډول ترسره شوی.

دویم څپرکی د مهمو موندنو په اړه دی، پر دې یې بحث کړی چې طالبانو له کوم وخت راهیسې او په کومه موخه مذاکره کړې ده. د دغه څپرکي موندنې مو پوهوي چې دغې ډلې مذاکره خپلو سیاسي او پوځي موخو ته د رسېدو لپاره د یوې وسیلې په توګه کارولې او له خپل دریځ او ټاکلو موخو څخه په هېڅ ډول نه دي په شا شوي. په عمومي ډول د طالبانو فعالیتونه په درېیو اساسي دورو وېشلی شو:

- لومړۍ دوره له ۱۹۹۴ زیږدیز کال څخه تر ۱۹۹۶ پورې د یوه پوځي غورځنګ په توګه (د افغانستان د طالبانو اسلامي غورځنګ)
- دویمه دوره له ۱۹۹۶ زیږدیز کال څخه تر ۲۰۰۱ پورې (د افغانستان اسلامي امارت) په نامه د یوه رژیم په توګه

• درېيمه دوره له ۲۰۰۱ زېږديز کال څخه تر ۲۰۲۰ پورې د يوې باغي ډلې په توگه چې ځان د افغانستان اسلامي امارت بولي او د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت او ائتلاف ځواکونو پر خلاف جنگېږي.

دربيم څپرکي هم په ۱۹۹۴ زېږديز کال کې د طالبانو له رامنځته کېدو څخه تر ۲۰۲۰ کال پورې د دغې ډلې د مذاکراتو او همدارنگه د افغانستان د شخړې حلولو لپاره د پگواش مؤسسې پر هڅو بحث کوي. په دغه څپرکي کې د طالبانو د مذاکراتو تاريخچه په درېيو دورو وېشل شوې ده چې هغه درې دورې دا دي:

• له ۱۹۹۴ کال څخه تر ۱۹۹۶ پورې د طالبانو مذاکرات

• له ۱۹۹۶ کال څخه تر ۲۰۰۱ پورې د طالبانو مذاکرات

• له ۲۰۰۱ کال څخه تر ۲۰۲۰ پورې د طالبانو مذاکرات

څلورم څپرکي هم د طالبانو د مذاکراتو پر نوي دور بحث دی چې په قطر کې د طالبانو د سياسي دفتر، په قطر کې د طالبانو د سياسي دفتر د فعاليت د ډول او تشکيلاتو، د طالبانو د سياسي دفتر د بوديچې او امکاناتو، سياسي کميسيون، له امريکا سره په مذاکراتو کې د طالبانو د مذاکراتي ټيم د موخو، رهبرۍ او غړو، په قطر کې د طالبانو د سياسي دفتر د مهمو لاسته راوړنو او د طالبانو د سياسي کميسيون د غړو معرفي کولو په اړه بحث پکې شوی.

پنځم څپرکي، په دغه څپرکي کې د امريکا د متحدو ايالتونو او طالبانو تر منځ د مذاکراتو، د طالبانو د مذاکراتي ټيم، د امريکا د متحدو ايالتونو د مذاکره کوونکي ټيم او د طالبانو او امريکا تر منځ د يوولس پړاوه مذاکراتو په اړه بحث شوی چې د مذاکرې هر دور پکې څېړل شوی او په پای کې د طالبانو او امريکا د متحدو ايالتونو د سولې د هوکړه لیک امضا، د هوکړه لیک متن (په درېيو برخو کې) ياد شوي دي. **شپږم څپرکي** هم د طالبانو ديپلوماتيک سفرونه، د مسکو کنفرانس، په مسکو کې د بين الافغاني ناستې لومړی پړاو، په مسکو کې د بين الافغاني ناستې دويم پړاو، په مسکو کې د بين الافغاني ناستې د دويم پړاو گډه اعلاميه او عربي متحده اماراتو، اندونيزيا، چين، پاکستان او ايران ته د طالبانو د پلاوي سفرونه رانغاړي چې هر يو يې په تفصيل سره څېړل شوی او بحث پرې شوی.

اووم څپرکي: په دغه څپرکي کې د بين الافغاني مذاکراتو د پيل لپاره هڅې، د افغانستان د اسلامي جمهوريت د اړيکې لومړنی پلاوی، د مخامخ مذاکراتو لومړی پړاو، د مخامخ مذاکراتو دويم پړاو، د مخامخ مذاکراتو درېيم پړاو او د سولې د بين الافغاني خبرو لپاره د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت د مذاکره کوونکي پلاوي په څېر موضوعات څېړل شوي او بحث پرې شوی.

په پای کې د دغه کتاب له تحليل او پايلې څخه ښکاري چې د طالبانو د مذاکراتو تاريخ د دغې ډلې د سياسي او پوځي ژوند په اوږدو کې بېلابېلې لوړې ژورې تېرې کړې دي، په بېلابېلو دورو کې يې په بېلابېلو طريقو مذاکرې کړې دي او د مذاکراتو په جريان کې يې له اعمالو څخه داسې څرگنده شوې چې دغه ډله مذاکره خپلو پوځي موخو او سياسي نفوذ ته د رسېدو لپاره يوازنی لاره گڼي او په دې برخه کې يې هېڅ ډول مصلحت نه دی منلی.